

koli želi slišati, kaj in kako se uči in koliko učenci znajo, more poslušati priti.

— (*Kako neki zdravnik kolero ongavi.*) Kar ti, dragi bralec „za poduk in kratek čas“ podamo v sledečih vrsticah, ne misli, da je izmišljena stvar; od konca do kraja — zastavimo ti svojo čast — je resničen spis, ki ga je s temi-le besedami prejel častit župan: „Löbliche Gemeindevorsteher! Es ist hierorts das Gerede im Umlaufe, dass der am jüngstverflossenen Donnerstag in ... einen Cholera-Anfall glücklich überstanden hat; nun dies noch nicht genug, nach den neuesten Sanitätsvorschriften hat sich ... bei dem Umstande, als er selbst bestätigt, die Cholera überstanden zu haben, sogleich einer 5tägigen Contumaz unter äusserer Bewachung im abgesonderten und abgesperrten Lokale zu unterziehen. Die Contumaz besteht in täglicher Räucherung mit Cholerakalk, täglich ein Bad aus Tabakabsud, 28° Wärme, Kost: täglich 3mal $\frac{1}{2}$ Seidl klare Suppe, zum Trank täglich 4 Mass kaltes Wasser, worin Ochsen-galle beigemischt wird. Nach dem Bade wird ... in Kotzen gewickelt und muss durch 4 Stunden schwitzen; die Excremente werden im Contumazzimmer durch 24 Stunden belassen, und sodann von ... selbst unter Aufsicht an einen bestimmten Ort getragen und in die Erde verscharrt. Damit aber jedes Choleragift im Körper vernichtet wird, muss ... täglich $\frac{1}{2}$ Seidl Asand-Auflösung (Teufelsdreck) einnehmen.“ — ... am 7. September 1867.

— (*Poberki z raznih časnikov.*) V četrtek smo slišali po svetu toliko slovečo pevkinjo Karloto Patti in ž njo vred še štiri druge umetnike. Pela je tudi pri nas z gromovito pohvalo obilo zbranega občinstva. Le „kunstreferent“ brez imena je v „Laibacherici“ zelo černo kritiko pisal o vsem njenem koncertu. Je morebiti „muzikalni Salomon“ Pattini koncert meril — s filharmoničnimi koncerti in ga na tej vagi prelahkega spoznal? Dandanes nič ni nemogoče! — Kakor ta ljubljanski „kunstreferent“ ni zadovoljin bil s Pattinim koncertom, tako koroški deželni glavar grof Hohenwart, kakor „N. F. Presse“ v svojih poslednjih listih pripoveduje, ni zadovoljin s tem, kar je na podlagi spomenice naših državnih poslancev sl. ministerstvo Slovincem dalo narodnih pravic v pisarnicah cesarskih. „N. F. Presse“ namreč pripoveduje, da je grof Hohenwart začasno na stran položil ta ministerski ukaz in svojo spomenico 22. avgusta poslal ministerstvu na Dunaj. Le tega ne pové „N. F. Presse“: ali je gosp. Hohenwart ministerski ukaz „sistiral“ zato, ker premalo dovoljuje slovenskemu narodu na Koroškem, ali pa zato, ker preveč? Kdor grofa Hohenwarta pozna, javalno bode mislil, da se ustavlja ministerskemu ukazu zato, ker so Slovenci dobili premalo. Po takem more se misliti le to, da koroškemu deželnemu poglavarju presedajo še te drobtinice narodne ravnopravnosti, ki jih je ministerstvo namenilo Slovincem. Iz tega se pač prejasno vidi, kaj imamo pričakovati od birokracije take, ktera je odgojena bila v absolutističnih časih in se ne zaveda ustavne dôle z narodnim pravom. Ako je to resnica, kar „Presse“ naznanja iz Celovca*), imamo tu čisto nov izgled pred seboj, namreč ta: prejšnja leta so le „berichti“ nižih uradnih na vprašanja odz gorej podkopavali ravnopravnost narodno v uradnih; zdaj pa bi po celovškem izgledu že dobrovoljne ministerske odločbe na poti v uradnije doli svojo moč izgubile. Kaj še bomo doživeli?!

*) Dandanašnja „Zukunft“ prinaša že posnetek grof Hohenwartove spomenice.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Obravnave ogerske in dunajske deputacije polževo pot tavajo. Da se vse pogajanje ne razdere popolnoma, govori se, da se predlog stori za enoletni pogoj. Kdo vé — si mislijo menda Magjari — kaj Bog dá v enem letu! Magjarski časnik „Pesti Napló“ trdi, da ogerska dežela bode tako milostiva, da od 260 milijonov skupnih plačil vzame na-se 53 milijonov, in da minister avstrijskega denarstva baron Becke jim prigo-varja, naj prevzamejo 60 milijonov. Po takem bi naše druge dežele avstrijske imele na-se vzeti — 200 milijonov! Dvalisti takraj Litave! kaj pravite o tem računu? — Zopet je počil glas o novih ministrih, ki bodo nek gotovi do 20. dne t. m., ko se zopet snide državni zbor na Dunaji. Imenuje se cvet nemške zborove stranke, in sicer da knez Karlos Auersperg bode ministerstva prvosednik, dr. Giskra minister notranjih oprav, dr. Berger pravosodja, dr. Herbst nauka, pl. Schwarz kupčijstva; Poljakom pa se bode tudi ljubav skazala, da dobijo ministra brez opravilstva na Dunaji, in to ima biti grof Potocki. — Državni poslanec in učitelj Herman je izdelal načrt novi postavi, kako naj se ljudska šola loči od cerkve. Ta osnova žrtuje ljudsko šolo popolnemu birokratizmu. Sicer pa je naša misel ta, da ta stvar ne spada v oblast deželnim zborom, a ne državnemu zboru; ako bode državni zbor vsaki stvari ojnice delal (§. 22. „innerhalb dieser Grenzen“), ni avtonomii deželni ne sluha ne duha, imamo le centralizem „in optima forma.“ — Konec preteklega meseca je bilo državnih bankovcev za 399 milijonov in 317.805 gold. med ljudstvom; toliko tedaj znaša samo bankovski državni dolg; kajti papirnati bankovec nima vrednosti, ako se ne more pobotati s srebrom. — 7. dne t. m. je bil konec skupščini učiteljev avstrijskih ljudskih šol. To ti je bilo besedovanja in hrupa, da se je dunajska reduta tresla, in plamtečega nemškega liberalizma švigalo je toliko po dvorani, da se je dvoranini strop vnemal. „Proč z duhovščino iz šole!“ „Šola mora samostalna biti!“ — to so bili vrhunci učiteljske skupščine, prav tako, kakor bi je bila nalašč najela nemška stranka državnega zbora. Zato jej pa tudi hvalo pojó vsi judovski dunajski časniki. — O sklicu hrvaškega deželnega zbora je vse tiho, hrvaški dvorni kancelarii pa klenka, kajti prof. dr. Šuhaj je izvoljen za sektionsratha; to pa neki kaže na to, da bode načelnik prihodnjega hrvaškega oddelka v ogerskem ministerstvu notranjih oprav. — Komaj sta 2 lista „Novega Pozora“ izšla na Dunaji, došla je vredništvu prepoved, da ne sme dalje izhajati. — Na Španjskem je še zmiraj hud punt. — Tudi v Bulgarii raste upor.

Naznanilo družbe sv. Mohora.

Prosimo častite gospode, ki so se v teku avgusta ali septembra za nekatere družbine bukve oglasili, da počakajo na-nje do konca t. m., sicer bi jim bilo treba potem „Življenje svetnikov“ posebej pošiljati, kar bi prizadelo družbi in gg. prejemnikom nepotrebnih stroškov.

Družbin tajnik.

Naznanje starišem.

Rodovina v Ljubljani, pri kateri je šolska mladina posebno dobro spravljena, in ktera prav blizu šol stanuje, vzame za nevisoko plačilo v stanovanje in hrano študenta boljih starišev. Več o tem se izvé v št. Peterskem predmestju v hiši št. 88. — Tudi vredništvo „Novic“ priporoča to pošteno hišo starišem.